

Άρθρα: Βιβλιοθήκη

Λόγος + Τέχνη word + art

Κριτικές βιβλίων

12.072016

Βιβλιοθήκη Ερωδίτη Παπαποστόλου

Χωρίς Μνήμη, του Πίτερ Κάρει

Έχετε αναρωτηθεί ποτέ τι θα συνέβαινε αν διαβάζατε μια ιστορία από δύο διαφορετικές πλευρές; Αν διαβάζατε το πρώτο μέρος μέσα από την πρωτοπρόσωπη αφήγηση του ήρωά της και το δεύτερο απλώς σαν ένας παρατηρητής; Πόσο θα ταυτιζόσασταν με την προσωπικότητα του πρωταγωνιστή στην πρώτη περίπτωση και πώς θα βλέπατε τα πράγματα στη δεύτερη;

Ο Πίτερ Κάρεϊ, με αυτή την πρωτότυπη τεχνική, μας συστήνει **ήρωες γήινους, ανθρώπινους, μακριά από εξιδανικεύσεις**. Ήρωες απλούς, με ανασφάλειες και αδυναμίες που, λίγο πολύ, έχουμε όλοι μας. Μέσα από **χιουμοριστικές σκηνές, περιπέτεια, αγωνία και μυστήριο**, μας εισάγει στον χαώδη κόσμο του κυβερνοχώρου, εκεί όπου κρυμμένος πίσω από μια οθόνη μπορείς να γίνεις οποιοσδήποτε. Εκεί όπου, φορώντας μια μάσκα, μπορείς να καταφέρεις τα πάντα, ακόμα και **να γκρεμίσεις τα πιο ισχυρά τείχη ασφαλείας με μία μόνο γροθιά**. Αρκεί η γροθιά αυτή να χτυπήσει κατευθείαν την καρδιά του συστήματος.

Όταν ο αριστερός δημοσιογράφος Φέλιξ Μουρ κατηγορείται για συκοφαντική δυσφήμιση και υποχρεώνεται να καταβάλει ένα τεράστιο ποσό αποζημίωσης, η σωτηρία εμφανίζεται στο πρόσωπο του όχι και τόσο ηθικού – όπως θα αποδειχθεί αργότερα – φίλου του Γούντι Τόουνς. Του προτείνει να γράψει ένα βιβλίο για τη ζωή μιας νεαρής χάκερ, της Γκαμπριέλ Μπαγιέ, η οποία κατάφερε να απελευθερώσει χιλιάδες κρατούμενους των φυλακών της Αυστραλίας και των ΗΠΑ με το πάτημα ενός κουμπιού. Ποια είναι όμως η Γκαμπριέλ Μπαγιέ, και ποια η σχέση του Φέλιξ Μουρ και του Γούντι Τόουνς με την οικογένειά της; Γιατί ταυτίζεται ο Μουρ με την κοπέλα και την ιστορία της; Επειδή καταλαβαίνει ότι εκείνη κατάφερε όλα όσα ονειρευόταν να πετύχει αυτός; Μήπως επειδή εκείνη αγωνίστηκε για τα ιδανικά της, ενώ εκείνος δεν το τόλμησε όταν είχε την ευκαιρία και άφησε τον εαυτό του να γίνει έρμαιο των γεγονότων και των εμποδίων; Σύντομα θα καταλάβει πως τα πράγματα δεν είναι όπως φαίνονται, και οι φίλοι μπορούν εύκολα να γίνουν εχθροί, όταν μπαίνει στη μέση το χρήμα και το προσωπικό συμφέρον.

Με το μυθιστόρημα αυτό, ο Πίτερ Κάρεϊ – που έχει κερδίσει δύο βραβεία Booker – κάνει μια αναδρομή όχι μόνο στο παρελθόν των ηρώων του αλλά και στην ιστορία της αντιπαράθεσης μεταξύ Αυστραλίας και Αμερικής, κατά τη διάρκεια

της μάχης του Μπρισμπέιν το 1942 και του πραξικοπήματος του 1975, φωτίζοντας τον ρόλο που έπαιξε η CIA στην παραίτηση του πρώην πρωθυπουργού της Αυστραλίας και αρχηγό του εργατικού κόμματος Γκοφ Ουίτλαμ. Μη έχοντας ξεπεράσει τα γεγονότα του πραξικοπήματος του 1975, ο Φέλιξ Μουρ καλείται να γράψει μια ιστορία σύμφωνα με τα πρότυπα που του έχουν επιβάλλει. Μια ιστορία που μπορεί να είναι αναληθής, προκειμένου να σώσει τη ζωή του και να κερδίσει τα οικονομικά οφέλη που του έχουν υποσχεθεί. Είναι χαρακτηριστική η φράση: «Ήμουν δημοσιογράφος σε μια χώρα όπου η ροή των ειδήσεων ήταν ελεγχόμενη». Θα το κάνει ή θα γράψει την ιστορία της Γκάμπι Μπαγιέ όπως έχει πραγματικά συμβεί; Θα την παρουσιάσει σαν ηρωίδα ή θα γράψει αυτά που του έχουν υποδείξει;

Ο Πίτερ Κάρεϊ κάνει μια ανασκαφή στις χαμένες μνήμες και στα γεγονότα του παρελθόντος που έχουν συσκοτιστεί, προβάλλοντας επίκαιρες αλήθειες. Ταξικές και φυλετικές διακρίσεις, κοινωνικοπολιτικές συγκρούσεις, ελεγχόμενες ειδήσεις, στημένες δημοσιεύσεις για «το κοινό καλό», που κρύβουν από πίσω τους εκβιασμούς και δολοπλοκίες, αριστεροί που απαρνήθηκαν την ιδεολογία τους και τη θυσίασαν στο βωμό του χρήματος και του βολέματος, και παιδιά που αντιστάθηκαν, επιθυμώντας να παλέψουν για ένα καλύτερο μέλλον. **Μια σύγκρουση γενεών, μια σύγκρουση γονέων και παιδιών που δεν θέλουν να βαδίσουν στα χνάρια τους, αφού έχουν μάθει από τα λάθη τους.**

Η γραφή του Κάρεϊ είναι ζωντανή, παραστατική, απαλλαγμένη από περιττές περιγραφές. Οι διάλογοί του απλοί και ανθρώπινοι μας προκαλούν να σταθούμε στο πλευρό των ηρώων και να φωνάξουμε για να υπερασπιστούμε το δίκιο τους. Καταγράφοντας ιστορικά γεγονότα, με έντονες αναφορές στο μεταναστευτικό θέμα της Αυστραλίας, συνδέει αρμονικά το παρελθόν με το μέλλον δίνοντας απαντήσεις σε ερωτήματα, που ίσως είναι τώρα η κατάλληλη ώρα να απαντηθούν, και μορφώνει τους αναγνώστες. Και αν τελικά το βιβλίο που καλείται να γράψει ο δημοσιογράφος εξυπηρετεί έναν απώτερο σκοπό, αυτό δεν θα αποκαλυφθεί παρά μόνο στις τελευταίες σελίδες του μυθιστορήματος.

Το «Χωρίς Μνήμη», διαβάζεται με κομμένη την ανάσα. **Κι ενώ, φτάνοντας στο τέλος, νομίζουμε πως όλα είναι προδιαγεγραμμένα, πως τίποτα δεν μπορεί να αλλάξει, τα πάντα ανατρέπονται, και η «αμνησία» εξαπλώνεται σαν ιός που δεν μπορεί να θεραπευτεί με κανένα κουμπί επαναφοράς μνήμης.**

Χωρίς Μνήμη, του Πίτερ Κάρεϊ
Μετάφραση: Αργυρώ Μαντόγλου
Εκδόσεις Ψυχογιός, 2016
σελ. 430